

„Tobě nevadí, že si tě neváží? Že si myslí, že jsi nějaký ... blbeček?“ vyhrkl jsem a hned jsem se zděsil, jestli se děda neurazí.

„Nepotřebuju lidi soudit a hodnotit, jak se chovají. On chce jen jídlo, tak mu nabídnu stejně dobré jako každému jinému. Víc nechce. Proč bych se měl zabývat tím, co si o mně myslí? Přemýšlí snad drak o tom, co si myslí moucha?“

„To asi ne,“ musím se zasmát.

Děda to pokaždé umí říct tak pěkně, že je to člověku úplně jasný.

Když utichne polední ruch, konečně máme chvíli na vlastní oběd.

„Život je totiž jako polévka, Longu,“ řekne děda mezi dvěma sousty.

„Nejdřív musíš být trpělivý, čekat, až se všechno dobře uvaří, aby to mělo správnou sílu. To může trvat hodně dlouho, a navíc tě výsledná chuť může překvapit. Vždycky ale můžeš něco přidat, něco ubrat. To je na tobě. Je to přece tvoje polévka! Nejprve musí chutnat tobě, a pak ji můžeš nabízet i jiným.“

V pět jsme zavřeli stánek a vydali se domů.

DRAČÍ POLÉVKA ZÍSKALA MEZINÁRODNÍ CENU WHITE RAVEN!

Dračí polévka získala obě prestižní nominace na cenu Zlatá stuha 2012, za text i za ilustrace!

... části Longova příběhu,

s Alenou Ježkovou nejen o její nové knížce,

zajímavé informace o dětech, TV ovladačích a čtení,

pozvánka na cestu do Světa knihy...

to vše a k tomu téměř 40 otázek a úkolů!!!

Vítej na přijímacích zkouškách z češtiny.

Držíme Ti palce!

Osobní kód: _____ Počet bodů: _____

Přijímací test - prima 2012/2013 - 1. termín

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

- Test obsahuje 37 úloh na 60 minut.
- Každá úloha má jen jedno správné řešení / nejuvýstižnější odpověď.
- Správnou odpověď zřetelně zakroužkuj v záznamovém archu. (kromě úkolů č.19, 24, 28 a 37)
- Správná odpověď na otázky ANO/NE, na otázky a/b/c/d a na otázku č. 24 je za 0,5 bodu, úkol č. 19 je za 5 bodů, úkoly č. 28 a 37 za 4 body.

Za špatnou či chybějící odpověď se body neodečítají.

ZÁZNAMOVÝ ARCH

1. a - b - c - d	19. doplň přímo v textu	29. ANO – NE
2. a - b - c - d		30. ANO – NE
3. a - b - c - d	20. a - b - c - d	31. ANO – NE
4. a - b - c - d	21. a - b - c - d	32. ANO – NE
5. a - b - c - d	22. a - b - c - d	33. ANO – NE
6. a - b - c - d	23. a - b - c - d	34. ANO – NE
7. ANO - NE	24.	35. ANO – NE
8. ANO - NE		36. ANO – NE
9. ANO - NE	25. a - b - c - d	37. ()
10. ANO - NE	26. a - b - c - d	()
11. ANO - NE	27. a - b - c - d	()
12. ANO - NE		()
13. ANO - NE		()
14. ANO - NE		()
15. ANO - NE	28 - A	()
16. ANO - NE	28 - B	()
17. ANO - NE	28 - C	()
18. ANO - NE	28 - D	()

... zatímco doma mluvím vietnamsky, jím hůlkama a jmenuju se Long,
ve škole mluvím česky, jím příborem a jmenuju se Láďa.

Osobní kód: _____

Pokud umíš pozorně číst, tušíš už teď o Longovi a jeho dědečkovi mnohem víc.

1. Vyber charakteristiky, které jim v ukázce na první straně, můžeme přisoudit.

- a) Long je trpělivý, dědeček moudrý
- b) Long je hladový, dědeček lhostejný
- c) Long je rozrušený, dědeček rozvázný
- d) Long je drzý, dědeček vtipný

2. Dědečkova řeč k Longovi zde nejvíce připomíná:

- a) podobenství, bajku
- b) pohádku či báji
- c) běžnou odpověď
- d) přímé vysvětlení

3. Co vlastně znamená věta, kterou dědeček své poučení zakončil?

- a) Musíš umět dobře vařit pro sebe, abys mohl vařit pro ostatní.
- b) Ostatní lidé do tvého života nepatří.
- c) Aby si tě vážili ostatní lidé, musíš si sebe vážít ty sám.
- d) Chceš-li mít rád ostatní lidi, musíš mít rád sám sebe.

4. Kdy a kde se celý rozhovor mezi Longem a dědečkem nejspíše odehrává?

- a) odpoledne v tržnici
- b) na jaře v nádražní hale
- c) ve všední den v restauraci
- d) o časoprostoru příběhu nelze soudit ani přibližně

5. Odhadni, co nejspíše předcházelo uvedenému ukázce:

- a) dědeček se hádal se zákazníkem
- b) zákazníkovi nechutnala polévka
- c) Long si dlouho povídal s dědečkem
- d) zákazník byl k dědečkovi neslušný

6. V rozhovoru se hojně používají slova, jimiž se něco nebo někdo hodnotí. Z následující nabídky možností vyber tu, která obsahuje pouze nehodnotící vyjádření.

- a) blbeček, dvě sousta, dobře uvařit
- b) polední ruch, dobré jídlo, vlastní oběd
- c) pěkně říct, správná síla, tvoje polévka
- d) dvě sousta, polední ruch, výsledná chuť

V jedné části knihy jsme objevili pravopisné chyby. Rozhodni, které věty jsou napsány správně (ANO), a ve kterých nechal redaktor chybu (NE).

Velká písmena, vlastní jména a čárky jsou vždy správně!

Obrátím oči v sloup a zašklebím se, protože děda je ke mě zády. Jinak bych si to samozřejmě nedovolil.

7. ANO – NE

*„A vůbec, šlechetný se nežene do řečí, ale do práce, říká...“
„... mistr Kung, já vím, dědo,“ řeknu maličko podrážděně.*

8. ANO – NE

Mistra Kunga bych nejraději vymazal z dějin civilizace. Je známější jako Konfucius, ale děda mu říká mistr Kung.

9. ANO – NE

Byl to čínský učenec a myslitel v dávných dobách před naším letopočtem. Vyznačoval se tím, že stále někde chodil a zažíval různé historky.

10. ANO – NE

Napsal taky nějaké spisy o tom, že se má člověk slušně chovat a králové mají moudře zpravovat svou zemi a tak.

11. ANO – NE

Přítomnost mistra u nás doma zhmotňuje výšivka nad dědovým gaučem: K jídlu mám jen hrubou rýži, piji jen čistou vodu, polštářem je mi má ruka, ale i tak jsem rád na světě. Bohatství a sláva získané nepoctivě jsou jen letící oblaka na nebi. Mistr Kung

12. ANO – NE

Ve skutečnosti jí děda rýži jedině z masem nebo zeleninou, kromě čaje labužnický srká kafe nebo pivo a pod hlavu si dává polštář s kachním peřím. Ale jinak to všechno sedí.

13. ANO – NE

S dědou je všechno tak i tak: přísně i rozmařile, rozumě i praštěně, záhadně i jasně. Jako celá jeho dědečkovská role. **14. ANO - NE**

Děda vlastně není děda. Máma říká, že když jsem byl úplně miminko, tak se děda prostě oběvil a začal nám pomáhat. **15. ANO - NE**

Zítřka slavíme moje 12. narozeniny v jedné restauraci na Žižkově. Přijde teta Pham s Ha, a dokonce i Chung. Je na skok v Praze a udělá si čas! **16. ANO - NE**

Chungovi je dvacet a studuje ekonomii v Oxfordu. Místo mozku má výkonný počítač, který mu umožňuje získávat diplomy a trofeje ve všech vědomostních soutěžích, jaké si člověk dokáže představit. **17. ANO - NE**

Zato běžných lidských vlastností se mu nedostává. Mám na mysli radost, city, slušnost a tak. **18. ANO - NE**

... potíže s mým vzhledem jsou odjakživa. Už když jsem byl úplně malinkej. Pamatuju se na zvláštní pohledy maminek na sídlištním hřišti, když jsem si chtěl hrát s jejich dětmi. Později zvláštní pohledy těch dětí.

Pozorně si přečti částí rozhovoru s autorkou Dračí polévky (text k úkolům 19 – 27).

19. Z nabídky pod textem rozhovoru vyber české výrazy, kterými je možné nahradit podtržená cizí slova. (viz vzor u prvního podtrženého slova)

S Alenou Ježkovou, která získala cenu Albatrosu za Dračí polévku

Výroční cenu Albatrosu za původní text za rok 2011 získala Alena Ježková se svou **Dračí polévkou**. Náš drak je skutečně jiný než ten vietnamský, jak se správně zmiňuje už na začátku napínavého příběhu pro starší děti a mládež. Ve společnosti je toto téma spíš tabu, máme dost svých starostí, než abychom se zamýšleli, jak se žije imigrantům u nás. Ovšem každý den potkáváme i jejich děti které to skutečně nemají lehké a je více než potřebné abychom se občas zamysleli zastavili a chovali se zcela normálně tj. jako lidé.

/.../

ptá se: Stanislava Záborská

13.04.2012

Nemyslím si, že v jednání s odlišnými lidmi jsme u nás horší než kdekoliv ve světě. Samozřejmě existují extrémní (N) skupiny. Také vás rozčiluje to podceňování a automatické tykání Vietnamcům od některých lidí?

Co znamená „nejsme horší“? To by nám nemělo stačit. Vždycky můžeme udělat něco víc, než děláme. Být víc empatičtí (), chápat těžkou situaci imigrantů () – jsou konfrontováni () s cizím jazykem a kulturou, odtržení od svých příbuzných, navíc se k nim okolní svět staví nepřátelsky apod. Já s těmi lidmi cítím. V kontaktu () s nimi se snažím být aktivní. Vždyť se stačí usmát a být zdvořilý – tykání Vietnamcům, které zmiňujete, je prostě

odporné. Mimochodem v knížce je taková situace () popsaná a děda ukazuje vnukovi, jak se s ní vyrovnat. **Důstojnost** je pro člověka zásadní, pro jakéhokoliv.

/.../

Ani ve světě se přizpůsobení přistěhovalců příliš nedaří a příčinou není jen jazyková bariéra (), ale i zvyklosti, které si s sebou přivezou. Vznikají tak čínské, arabské a jiné čtvrti. Myslíte si, že by většinové společnosti měly více zasahovat do integrace () těchto společenství?

Na to nemám úplně jasný názor. V zásadních věcech by společnost měla striktně () vyžadovat dodržování vlastních pravidel, a to by mělo stačit. Když jsou pravidla příliš pružná či k imigrantům vstřícná, vzniká „stát ve státě“ a lidé jsou posuzováni podle odlišných měřítek, což k ničemu dobrému nevede. Problém současného světa podle mě spočívá v hledání a definování () hranic, kde končí vstřícnost majoritní () společnosti a začíná ustupování.

**A - být ve střetu; B - hádka; C - menšinový; D - násilně; E - nenaučit se;
F - nesmlouvavě; G - případ; H - přistěhovalec; I - styk; J - touha;
K - většinový; L - vnímavý; M - vymezení; N - výstřední; O - zábrana; P - začleňování**

20. V jednom z prvních souvětí chyběly čárky. Která z variant je doplněna správně?

- a) Ovšem každý den potkáváme i jejich děti které to skutečně nemají lehké, a je více než potřebné, abychom se občas zamysleli, zastavili a chovali se zcela normálně, tj. jako lidé.
- b) Ovšem každý den potkáváme i jejich děti, které to skutečně nemají lehké, a je více než potřebné, abychom se občas zamysleli, zastavili a chovali se zcela normálně, tj. jako lidé.
- c) Ovšem každý den potkáváme i jejich děti, které to skutečně nemají lehké, a je více než potřebné abychom se občas zamysleli, zastavili a chovali se zcela normálně, tj. jako lidé.
- d) Ovšem každý den potkáváme i jejich děti, které to skutečně nemají lehké a je více než potřebné, abychom se občas zamysleli, zastavili a chovali se zcela normálně, tj. jako lidé.

21. Co znamená „nejsem horší“? - vzniká „stát ve státě“

Proč jsou na těchto dvou místech rozhovoru použity uvozovky?

- a) v obou případech jde o citace neboli přímou řeč tazatelky
- b) je tak označena ironická část odpovědi
- c) v prvním případě jde o ironii, ve druhém přímou řeč
- d) v prvním případě jde vlastně o citaci, ve druhém o ne úplně přesné, leč trefné vyjádření

22. Synonymem (slovem souznačným) ke slovu důstojnost je:

- a) ctihodnost
- b) tolerance
- c) hrdost
- d) cílevědomost

23. Antonymem (slovem opačného významu) ke slovu důstojnost je:

- a) veselost
- b) ponížení
- c) pýcha
- d) pokora

24. Urči přísudek věty: *V zásadních věcech by společnost měla striktně vyžadovat dodržování vlastních pravidel... a napiš ho do záznamového archu.*

25. Prísudek ve větě: *Když jsou pravidla příliš pružná či k imigrantům vstřícná... je:*

- a) slovesný; rozvitý
- b) slovesný holý
- c) jmenný s plnovýznamovým slovesem
- d) jmenný se sponou; několikanásobný

26. Stavba slova *přizpůsobení* je uvedena správně:

- a) při – způ – so – be – n – í
- b) při – z – pů/sob – e – n – í
- c) při – z/půs – ob/en – í
- d) přiz – půs – ob – en – í

27. Z jakého slova je bezprostředně utvořeno slovo *skutečně*? (tj. základovým slovem je zde:)

- a) skutečný
- b) skutek
- c) vskutku
- d) skutečnost

Pozorně si přečti následující novinový článek (text k úkolům 28 – 36).

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY . čtvrtek . 23. července 2003

z domova 3

Sociologický průzkum ukázal, že to s dětským čtenářstvím není zdaleka tak hrozné. Polovina dětí čte pravidelně.

Skóre běžného dítěte: jedna kniha za měsíc

Pokud dítě nečte, mohou za to zpravidla učitelé nebo rodiče.

Simona Holecová

Praha 24. 7. 2003

Může u dětí knížka obstát v **konkurenci** s televizí, kinem či počítači? Učitelé už dlouhé roky tvrdí, že nikoli. Děti podle nich čtou stále méně a vnutit jim alespoň nějakou četbu je prakticky nemožné.

Průzkum Ivana Gabala a Lenky Václavíkové však tyto stesky vyvrací. Reprezentativního výzkumu se v prosinci loňského roku zúčastnilo 1092 dětí od desíti do čtrnácti let.

„Celkově lze říci, že celá polovina dětí čte pravidelně. Pětina jich čte denně alespoň chvilku, a téměř desetina dokonce i několik hodin denně,“ píše Gabal. „Celkem tedy téměř třetina dětí vezme knihu do ruky každý den.“

Po knížce sáhnou častěji dívky než chlapci. Častěji děti s dobrým prospěchem, děti vzdělaných rodičů, zejména pak ty, které jsou zvyklé vidat knížku v rukou rodičů.

A naopak: dětští „nečtenáři“ prohlásili, že ani když byli malí, tak jim rodiče nečetli. Takových dětí je zhruba čtvrtina.

Dětští psychologové se shodují, že je to právě **příklad** rodičů, který děti ke knížkám nejčastěji **přiláká**. „Stejně, jako je běžné, že se v obývacím pokoji povaluje ovládaní od televize, mělo by být běžné, že tam leží i knížky. Pokud po nich sáhnou rodiče, děti to budou dělat

také a ke knihám si vytvoří vztah,“ míní například psycholog Václav Mertin.

K podobnému závěru dospěli i autoři průzkumu. „Z dětí, které nečtou, zažila jen čtvrtina, že by jim někdo v dětství pravidelně četl z knížky,“ píše se ve zprávě společnosti Gabal, A & C.

Rodiče však svým dětem moc často „čtenářský“ příklad nedávají - 480 dětí uvedlo, že své rodiče nevidí číst knihu prakticky nikdy.

„Čtení je u dětí podporováno i tím, jestli si s nimi pak rodiče o knížce povídají,“ míní Ondřej Hausenblas z pražské Pedagogické fakulty. Vstřípit dětem chuť číst je podle něj velmi důležité. „Kdo málo čte, ten málo **trénuje** rozumění. Myslí pak přímočaře, a složité věci chápe zjednodušeně. Možná ví, co kdo řekl, ale mnohem hůře usuzuje, co to pro koho znamená,“ míní Hausenblas.

Dětem, které rodiče ke čtení nevedou, pak příliš nepomáhá ani škola. Od povinné četby se upustilo, učitelé nyní dětem častěji jen doporučují, co by si měly přečíst. A mnohdy ani to ne. „Děti, které dostanou radu, co číst, čtou výrazně častěji než ty, kterým nikdo neradí,“ míní Gabal. Čtvrtina dotázaných dětí však uvedla, že jim učitelé ani nedoporučují, jakou knížku si vybrat. Téměř polovině pak „tipy“ na knihu dávají učitelé jednou, dvakrát za půl roku.

Slova podtržená v textu nahrad' vhodnými synonymy (slovy souznačnými) tak, aby se význam textu nezměnil. Napiš je přímo do záznamového archu.

28 – A konkurence

28 – B příklad

28 – C přiláká

28 – D trénuje

Rozhodni, zda jsou následující tvrzení obsažena v textu (buď přímo, nebo z něj vyplývají):

29. Průzkum nepotvrdil názor učitelů, že děti hodně čtou.	ANO - NE
30. Na průzkumu se podíleli i psycholog V. Mertin a O. Hausenblas.	ANO - NE
31. Někteří učitelé četbu doporučují, jiní ne.	ANO - NE
32. Polovině dětí doporučí učitelé četbu alespoň jednou za pololetí.	ANO – NE
33. Je třeba kupovat do domácích knihoven spoustu knih.	ANO - NE
34. Děti, kterým učitelé nezadávají povinnou četbu, čtou více.	ANO - NE
35. O. Hausenblas vlastně říká, že čtením se dítě naučí i pravopis.	ANO – NE
36. Když rodiče malým dětem nečetli, nechte později ani většina těchto dětí.	ANO - NE

Daleko ve východní zemi, hluboko na dně vodní říše žil ve svém paláci Lac Long Quan, Dračí král...

Longovi maminka před spaním nechte, ale vypráví... Když dobře seřadíš jednotlivé části jejího vyprávění, budeš i ty znát příběh, se kterým Long večer usíná.

37. Písmena označující jednotlivé části příběhu zapiš ve správném pořadí pod sebe do záznamového archu.

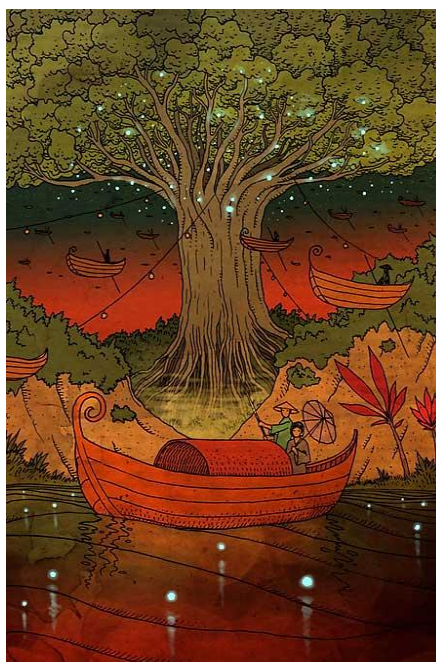
(A) *Daleko ve východní zemi, hluboko na dně vodní říše žil ve svém paláci Lac Long Quan, Dračí král.*

(B) *Jen jeden si nemohl vybrat, kým chce být. Proto tento dračí syn jedenáct let bloudí světem v nehmotné podobě a jeho domovem jsou větrné pustiny na hřebenech hor, divoká džungle a vodní hlubiny.*

(C) *Jednoho večera v tom světle, v té chvíli projížděl jednou maličkou vesnicí na břehu Song Hong, Rudé řeky. Na návsi pod velkým stromem uviděl dívku, jak si čte. Zastavil motorku a přišel k ní. Ta dívka se jmenovala Troi a syn Dračího krále se jí hned zalíbil. Tak se ti dva na sebe nejdřív dlouho dívali a potom si začali povídat. Setmělo se a listy starého stromu se rozšeptaly v nočním vánku.*

(D) *Měl spoustu neobyčejných schopností. Uměl chodit po vodě, létat vzduchem, brát na sebe různou podobu a všelijak čarovat.*

(E) *Sledoval rybáře na hladinách jezer, ženy, jak pletou koše z trávy a palmových listů. Nejraději měl chvíli na rozhraní mezi dnem a večerem, kdy se slunce dotýká obzoru a krajem se rozlévá zlatorudé světlo.*

(F) Troi a Dračí syn si vyprávěli, smáli se a taky si dávali polibky... Zůstali spolu celou noc. K ránu Troi na chvíli zavřela oči a usnula. Když se probudila, syn dračího krále i jeho motorka byli pryč. Ale Troi nebyla smutná.

(G) Lac Long Quan si vzal za ženu krásnou Au Co. Když měla porodit dítě, snesla sto dračích vajec, ze kterých se vylíhlo sto synů. Po otci měli kouzelnou moc a mohli se stát, čím chtěli. Někteří se stali duchy přírody, z jiných byli králové lidí a zakladatelé národů.

(H) Dvanáctého roku na sebe bere lidskou podobu a vydává se mezi lidi, aby si užil jejich společnosti. Už se ale netrmácí pěšky jako za starých časů, jezdí na velké blyskavé motorce. Taky tenkrát, před dvanácti lety, projížděl syn Dračího krále divukrásnou zemí Vietů.

(I) Svištěl si to na motorce po stezkách kolem skal, kolem mělkých ramen řek. Pozoroval, jak lidé žijí ve svých domech a chýších, jak pracují na rýžových polích.

(J) Věděla, že i kratičké setkání s mužem z dračího rodu je kouzelná věc, veliké štěstí, které navždycky poznamená lidský život. Proto se zaradovala, když za čas zjistila, že čeká děťátko. Byl to chlapec a Troi mu dala jméno Long, což znamená drak.

A nakonec slibovaná pozvánka do Světa knihy!

Veletrh Svět knihy na pražském výstavišti

17. května 2012

Na tradičním veletrhu Svět knihy, který se uskuteční 17. - 20. 5. v Praze, nebude chybět ani Alena Ježková. Ve 12 hodin na stánku České televize představí úspěchy projektu Čtení pomáhá a odpoledne na stánku nakladatelství Albatros bude podepisovat svou novou knihu pro děti Dobrý svět.

Možná se tam potkáme!